

KUNST PÅ ARBEJDE – HELE DANMARKS MOBILE MUSEUM

Kunst på Arbejdes væsentligste bidrag til det danske samfund er at styrke dannelse via kendskabet til kunst i den brede befolkning samt at forme grundlaget for en bæredygtig økonomi for billedkunstnere.

Kunst På Arbejde blev i efteråret 2022 tildelt en bevilling på 1.5 mio. kr. fra udlodningsmidlerne til projektet Special Edition. Projektet bringer kunst direkte fra kunstneres atelierer ud på arbejdspladser, og bidrager derigennem til at styrke kunstscenen, ligesom det bidrager væsentligt til at udvide kendskabet til vor tids kunst blandt borgere, hvoraf mange givetvis ikke selv ville opsøge den. Realiseringen af projektet startede i januar 2023.

Vi har nu fået skabt et solidt grundlag for at kunne opbygge noget nyt. Vi kan se det virker, når vi hver dag bringer ny kunst ud til flere danskere. Nu vil vi gerne videre med næste fase i projektet og bringe kunstens potentiale endnu mere i spil hos flere danskere.

BAGGRUND

Kunst På Arbejde (KPA) er en non-profit forening, stiftet i 1954 af bl.a. Louisianas grundlægger, Knud W. Jensen, DA, FH (dengang LO) og Akademiraadet. Foreningens formål var dengang som nu at fungere som et rullende museum, der bringer kunst af høj kvalitet ud til danske arbejdspladser for igennem etableringen af et dagligt møde med kunsten at udbrede kendskabet til og interessen for kunst i den brede befolkning.

Foreningen har en samling på godt 2.500 originalværker indkøbt fra 1950'erne til i dag, der cirkulerer mellem arbejdspladserne i skiftende, kuraterede udstillinger. Hvert år sætter KPA 300-400 udstillinger op på både private og offentlige arbejdspladser samt uddannelsesinstitutioner i hele landet. Kunsten fra KPA udstilles typisk i fire måneder ad gangen og hænger på kontorer, fællesarealer, mødelokaler, receptioner, venteværelser og kantiner, hvor mange mennesker har adgang til at opleve den. Netop det, at udstillinger jævnligt skifter, bidrager til at den får større opmærksomhed og dermed virkning. Det er samtidig den største forskel i forhold til Statens Kunstfond og Ny Carlsbergfondets måde at operere på. Med den nuværende medlemsskare bliver kunsten i KPA's udstillinger potentielt set af op mod 30.000 personer – hver dag. Vi realiserer således dagligt formålet om at bringe kunst ud til et stort udsnit af befolkningen i alle dele af Danmark, og løfter derigennem en samfundsopgave, som flere af landets museer og andre kulturinstitutioner bruger mange ressourcer på: Nemlig at få fat i de såkaldte ikke-brugere. Med initiativet Special Edition er KPA med hjælp fra udlodningsmidlerne godt i gang med at udvide foreningens virke og rækker ud til endnu flere af disse ikke-brugere, end vi allerede gør. Til gavn for samfundet, den kulturelle dannelse i befolkningen med alle de positive effekter, der følger deraf, til gavn for museer og kunsthaller, der får øget deres publikumsgrundlag, til gavn for arbejdspladser og virksomheder. Og til gavn for det enkelte menneskes trivsel i hverdagen – et område, der som bekendt har stort fokus i øjeblikket, og hvor kunsten har vist sig at have en gavnlig effekt. Samtidig ved vi, at kunsten har brug for flere afsætningskanaler, så den bedre kan klare sig selv, uden eller med færre offentlige støtteordninger.

Med realiseringen af initiativet Special Edition øger KPA sin kapacitet ved at gå nye veje og bringe en saltvandsindsprøjtning af samtidskunst i cirkulation mellem arbejdspladser i hele Danmark. Målet hermed er at stimulere interessen i den bredere befolkning for den del af kunstscenen. Mange parter får eller vil få glæde og gavn af initiativet, idet det vil bidrage væsentligt til en mere bæredygtig kunstscene og frem for alt sikre, at flere borgere får adgang til kunstens verden, som mange – af strukturelle, økonomiske eller kulturelle grunde – ikke ellers finder vej til.

Vi har således siden januar, hvor bevillingen fra udlodningsmidlerne trådte i kraft:

- Opbygget organisation til realisering af projektet (ansættelse af kurator samt administrativ medarbejder)

- På baggrund af research og en række atelierbesøg erhvervet 64 værker af såvel etablerede danske kunstnere, som yngre talenter på kunstscenen
- Samlet dem i 8 mindre udstillinger under enkle overskrifter samt færdiggjort den vigtige og relevante formidling af udstillingerne
- Klarlagt og udviklet al logistik omkring realisering og cirkulation af udstillingerne mellem arbejdspladserne
- Afsat udstillinger til nye medlemmer
- Indgået aftaler om dialogmøder (KPA Conversations) med udvalgte kunstnere på udvalgte arbejdspladser

Der udestår fortsat en del arbejde med projektet, men det er søsat og det kører godt. Herfra skal udstillingerne cirkulere i mange år frem, og der skal løbende afholdes dialogmøder på arbejdspladser med involvering af kunstnerne – ganske enkelt fordi det er en god og effektiv måde at styrke interessen for kunsten og samtalerne om den ude på arbejdspladserne/institutionerne.

SPECIAL EDITION 2024 OG FREM

Vi er i processen blevet opmærksomme på vigtige indsatsområder, som vi mener har almen samfundsmæssig relevans og værdi. Dem ønsker vi at sætte ind i forhold til, og derigennem fortsætte med at bruge foreningens fordelagtige position til at åbne døren til kunstens verden for mennesker, som af forskellige grunde ikke selv opsøger den.

Målet med en ny bevilling er:

- Opsøgende arbejde overfor udvalgte målgrupper, der set fra et samfundsperspektiv er særligt relevante pga. formodet høj koncentration af ”ikke-brugere”, herunder:
 - Erhvervsuddannelser og produktionsskoler
 - SOSU-skoler (hvoraf vi allerede har flere blandt medlemmerne)
 - Manuelle arbejdspladser
- Mulighed for at tilbyde økonomisk pressede uddannelsesinstitutioner udstillinger til nedsat pris (evt. via tilskud fra almennyttige fonde)
- Fortsætte erhvervelse af værker, direkte fra kunstneres atelierer – så vi bidrager til en mere bæredygtig kunstscene, såvel økonomisk som produktionsmæssigt og på markedsvilkår støtter vækstlaget blandt de unge kunstnere. Det er vores erfaring, at særligt på uddannelsesinstitutioner har det stor værdi, at den udstillede kunst er fremstillet af kunstnere fra tilnærmelsesvis de studerendes egen generation.
- Fortsætte samarbejdet med det team, vi har bygget op omkring projektet i det seneste knap trekvart år, så viden, forståelse for opgaven mv. fastholdes og videreudvikles.

Effekterne af projektet vil være på linje med de tidligere listede effekter, men med den tilføjelse, at der vil blive sat særligt ind over for institutioner og arbejdspladser med en høj koncentration af ikke-brugere af kunstens institutioner:

- Flere mennesker får glæde og gavn af kunsten og dermed adgang til den kulturelle dannelse
- Forskningen viser, at kunst på arbejdspladser styrker trivsel og arbejdsmiljø – til glæde og gavn for det danske arbejdsmarked, ligesom det har positiv indvirken på sundheds- og socioøkonomiske aspekter
- Desto mere kunst, der kommer ud til arbejdspladser med medarbejdere, der ikke af sig selv opsøger kunsten på dens institutioner, desto mere sandsynligt er det, at selvsamme mennesker vil opsøge kunsten på dens institutioner (museer og kunsthaller mv.)
- Flere arbejdspladser ønsker mere kunst af nyeste dato
- Kunsten bidrager til arbejdspladsernes attraktionsværdi og til fastholdelse af kvalificeret arbejdskraft

- Uddannelsesinstitutioner, som vi som samfund har akut brug for at styrke, bliver mere attraktive centre for ophold og refleksion for fremtidens arbejdskraft
- Når værkerne bliver vist flere steder og set af flere i en længere årrække, så øges deres bæredygtighed markant

Der er kort sagt mange gode grunde til at gøre en indsats for at bringe mere kunst ud til flere. Det er en væsentlig faktor, at KPA's prisniveau ikke er højere, end at de fleste arbejdspladser har mulighed for at prioritere kunsten i hverdagen. Det betyder samtidig, at KPA's ressourcer ikke rækker til at løfte opgaven egenhændigt, hvis der både skal være råderum til medarbejdere, prioritering af den mundtlige, direkte formidling ude hos medlemmerne og erhvervelse af ny kunst til arbejdspladserne. Derfor ønsker vi et (evt. midlertidigt) årligt driftstilskud på ca. 1.5 mio. kr., som kan bidrage til at løfte foreningens virke og kompetencer til et nyt niveau og sikre niveauet, indtil driften er bæredygtig. På både den korte og lange bane er pointen, at der bliver bragt ny kunst ud til mange mennesker, som ikke opsøger kunsten af sig selv, og at demokratiseringen af adgangen til kunsten løftes, til glæde og gavn for samfundet som helhed.